

111501 - MEKKE'DEN İHRAMA GİREREK BİRDEN FAZLA UMRE YAPMANIN HÜKMÜ İLE ÂDET GÖREN KADIN İÇİN ZİYÂRET TAVAFININ (FARZ TAVAFIN) HÜKMÜ

Soru

Ben, bu yıl hac yapmaya niyetliyim. Herkesin bildiği gibi masraflı olması ve kura nedeniyle hac yapma imkânı bulmak kolay değildir. Bu sebeple hacdan en iyi şekilde faydalanmak istiyorum. Öyle ki ben dünyaya gelmeden önce hac yapamadan ölen babam, dedem, amcam ve halam için (Mekke'de bulunduğum sırada) umre yapmaya niyetliyim.

Benim sorum şudur: Ben, temettu haccına niyet eder de umreyi bitirirsem, Zilhicce'nin 9-17 günleri arasında şer'î özür (âdet) sebebiyle farz tavafı yapamayacağım. Zilhicce'nin 17. günü de kâfileyle birlikte Medine'ye gitmem gerekiyor. -Kocam da benimle birlikte.- Kıran haccına mı niyet edeyim ve saydığım kişilerin yerine umre yapmalıyım? Bu takdirde bana bir şey gerekir mi?

Detaylı cevap

Allah'a hamd olsun.

İlim ehli, bir yolculuk sırasında birden fazla umre yapma konusunda ihtilaf etmişlerdir. Bu meselede doğru olan görüş; bu işin meşrû olmadığı ve bir yolculukta birden fazla umre yapmanın câiz olmadığıdır. Kim, umre yapmak amacıyla Mekke'ye girerse, ne kendisi adına, ne de başkası adına birden fazla umre yapması meşrû değildir. Ancak umre yapmak niyetiyle dönmek değil de Mekke'den çıktıktan sonra tekrar ikinci defa Mekke'ye girerse, bu takdirde kendisi veya akrabalarından veyahut da âilesinden umre yapmamış birisinin yerine umre yapması câiz olur. Günümüzde pek çok insanın aynı yolculukta yapmakta olduğu birden fazla umre, ne Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in sünnetinden, ne de onun ashâbının sünnetindedir. Onlar ki, büyük sevabından dolayı, Mekke-i Mükerreme'ye ulaşmak için büyük çaba harcıyor ve umre yapmaya özlem duyuyorlardı.

Şeyhulislâm İbn-i Teymiyye -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"Ebu Tâlib dedi ki: Ben, İmam Ahmed'e:

Tavus: 'Ten'im'den (Âişe mescidinden) ihrama girerek umre yapanlar, sevap mı kazanacaklar, yoksa azap mı görecekler, onu bilmiyorum? Dediğini söyledim.

Kendisine: Niçin azap görecekler? Diye sorulunca, o şöyle cevap vermiştir:

Çünkü böyle yapan kimse, Beytullah'ı tavaf etmeyi bırakıp dört mil mesafelik yere çıkıp gitmiştir. Dört mil mesafelik yere gidip gelmese, iki yüz defa Beytullah'ı tavaf ederdi. Beytullah'ı her tavaf ettikçe, boş yere yürümekten daha fazîletlidir."

Bunun üzerine İmam Ahmed, Ebu Tâlib'in delil olarak gösterdiği Tavus'un bu sözünü onayladı.' Ebu Bekr 'eş-Şâfi' adlı eserinde rivâyet etmiştir." (Mecmû'u'l-Fetâvâ; c: 26, s: 265).

Şeyhulislâm İbn-i Teymiyye -Allah ona rahmet etsin- yine şöyle demiştir:

"Bunun benzeri, evi Mescid-i Haram'a yakın olan birisinin, her gün veya her iki günde bir umre yapması gibidir.

Yine, bunun benzeri evi, Mekke ile mikat sınırları arası iki günlük yol mesafesi (yolculuk mesafesi) kadar yakın olan birisinin ayda beş veya altı umre yapması gibidir.

Veya bunun benzeri, Mekke'den her gün umre yapmanın bir veya iki umre sevabına denk olacağını söyleyen kimsenin umre yapması gibidir.Ümmetin ilk müslümanların ittifakıyla bu mekruhtur.İlk müslümanlardan hiç kimse böyle yapmamıştır.Aksine hepsi de bunun mekruh olduğunda ittifak etmişlerdir.

İmam Şâfiî ve İmam Ahmed'in arkadaşlarından bazı âlimler bunu müstehap görmüş olsalar da, esasında onların bu konuda herhangi bir hucetleri de yoktur. Sadece umumî kıyasa dayanmışlardır. O da şudur: Bu davranış (birden fazla umre yapmak); ibâdetlerin sayısını çoğaltmak veya umrenin fazîleti konusunda umumî şeylere sıkı sıkıya sarılmaktır." (Mecmû'u'l-Fetâvâ; c: 26, s: 270).

İbn-i Kayyim de -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in yapmış olduğu umrelerinden hiçbir umresi, günümüzde pek çok insanın yaptığı gibi, Mekke'den çıkmak sûretiyle olmamıştır (yani umre yapmak için Mekke'nin dışına çıkıp ihrama girmemiştir). Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in umrelerinin hepsi, dışarıdan Mekke'ye girmek (Mekke dışından gelmek) sûretiyle olmuştur. Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- kendisine vahiy gelmeye başladıktan sonra Mekke'de 13 yıl ikâmet etmesine rağmen onun bu süre içerisinde umre yapmak için Mekke dışına çıktığı kesinlikle nakledilmemiştir. Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in yapmış olduğu ve meşru kıldığı umre, Mekke dışından Mekke'ye gelerek yapılan umredir. Yoksa Mekke'de bulunan ve umre yapmak için 'Hil' bölgesine çıkan kimsenin yaptığı umre gibi değildir. Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in devrinde kesinlikle hiç kimse böyle yapmamıştır. Ancak kendisiyle birlikte olanlarla birlikte sadece Âişe -Allah ondan râzı olsun- bundan müstesnâdır. Çünkü Âişe -Allah ondan râzı olsun- umreye niyet etmişti. Fakat hayız olunca Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- haccını umre ile birleştirip Kıran haccı yapmasını emretmiş ve Beytullah'ı tavaf etmesi, Safâ ile Merve arasında sa'y etmesinin hem haccı, hem de umresini yerine geçeceğini kendisine haber vermişti.

Âişe -Allah ondan râzı olsun-, kendisiyle beraber gelip de kendisi gibi hayız olmayan ve kıran haccı yapmayan arkadaşlarının hac ve umreyi birbirinden ayrı, temettu haccı yapmış bir halde dönecek olmaları, kendisinin de haccı ile birlikte umre yapmamış olması, kendisini üzmüştü. Bunun üzerine Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- onun kalbini hoşnut ettirmek için kardeşi Abdurrahman'a Âişe'yi Ten'im'den ihrama girdirip ona umre yaptırmasını emretti. Abdurrahman, o seneki hac ile birlikte (umre yapmak için) Âişe ile birlikte Ten'im'den ihrama girmemiştir. Kendisiyle birlikte hacca gelen hiç kimse de umre yapmamıştır." (Zâdu'l-Meâd; c: 2, s: 89-90).

Değerli âlim Muhammed b. Salih el-Useymin'e -Allah ona rahmet etsin-:

"Umre yaptıktan sonra bir daha umre yapmak için süre ne kadar olmalıdır? Örneğin bir kimse bir hafta önce umre yaptıktan bir hafta sonra tekrar gelirse, umre yapabilir mi?' Diye sorulunca o şöyle cevap vermiştir:

"İmam Ahmed buna yakın bir süreyi zikretmiştir ve şöyle demiştir:Başındaki saçları (ilk umrede kökünden kazıtmış ve) siyahlaşmaya başlamışsa, bu takdirde tekrar umre yapabilir. Çünkü umrede saçları ya kısaltmak ya da kökünden kazıtmak gerekir.Bu ise, ancak saçların yeniden uzamasıyla olur.Günümüzde bazı insanların Ramazan ayında veya hac günlerinde her gün yapmakta oldukları birden fazla umreye gelince, bu bir bid'attır. Onlar, ecir kazanmaktan çok, günah kazanmaya daha yakındırlar.Bunun içindir ki ilim talebelerinin (âlimlerin) bu insanlara, bu işin dîne sonradan yerleştirilen yenilik ve bid'at olduğunu ve (ecir kazanma konusunda) onların, ne Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den, ne de sahâbeden -Allah onlardan râzı olsun- daha gayretli oldukları onlara açıklamaları gerekir.Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Mekke'nin Fethi yılında Mekke'de on dokuz gün kalmasına rağmen, kendi kendine (umre yapması için) Mekke'nin dışına çıkıp da umre yapmayı düşünmemiştir.Yine, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- kaza ettiği umresini bitirdikten sonra Mekke'de üç gün kalmış olmasına rağmen yeniden umre yapmamıştır.Aynı şekilde sahâbenin de -Allah onlardan râzı olsun- umre tekrarladıkları olmamıştır." (Likââtul-Bâbi'l-Meftuh; 72, soru no: 20).

Âlimlerin, aynı yıl içerisinde birden fazla umre yapma konusundaki ihtilafları için ([109321](#)) nolu sorunun cevabına bakabilirsiniz.

İkincisi:

Aslolan hayızlı olan kadının Beytullah'ı tavaf etmekten kaçınmasıdır.Hayızlı kadın Farz tavafı (Ziyâret tavafını) yapmışsa, bu takdirde yola çıkabilir ve Vedâ tavafı kendisinden düşer.Yok eğer Farz tavafı yapmamışsa, bu takdirde hayızdan temizleninceye kadar beklemesi, sonra da Beytullah'ı tavaf etmesi gerekir.Hayızlı kadının bir kâfileyle birlikte olması, -eğer kâfilenin kadını beklemesi veya kadının, velisiyle birlikte Mekke'den çıkmasının gecikmesi mümkünse-, bu takdirde farz tavafı terketmesi veya o hal üzere tavaf etmesi için bir özür değildir.Burada, Mekke'ye dönüp Farz tavafı edâ etme imkânı olan kadın ile çok zor durumda olup dönmesi mümkün olmayan kadını birbirinden ayırt etmek gerekir.Kimin evi Mekke'ye yakın ise veya kendisine farz olan tavafı edâ etmek için Mekke'ye dönme imkanı varsa, -eğer Mekke'de kalamıyorsa-, Farz tavafı edâ etmek için Mekke'ye dönmesi ve -evli ise- kocasının kendisine yaklaşmaması şartıyla, -çünkü henüz büyük

helallilge girmemiştir- bu takdirde kadın kâfilesıyla birlikte yola çıkabilir.Daha sonra Mekke'ye geri döner ve Farz tavafı edâ eder.Böylelikle haccını bitirmiş olur.Mekke'de kalma imkanı olmayan ve çok zor durumda olup Mekke'ye dönme imkânı olmayan kadına gelince, bunun boy abdesti alıp hayzı kanının akmasına engel olacak şekilde fercini sıkıca bağlaması, sonra da o hal üzere farz tavafı edâ etmesi câizdir.

Bu konuda ([14227](#)) nolu sorunun cevabına bakabilirsiniz.

Yine, umre sırasında kadının hayızlı olması konusunda ([20465](#)) nolu sorunun cevabına bakabilirsiniz.

Allah Teâlâ en iyi bilendir.